

KOSTEL SV. MATĚJE NA PRAZE 6

Sobota **3. ÚNORA 2018** od **15** hodin

SOUBORY

HORA FUGIT & LUDUS MUSICUS

uvádějí v rámci **VIII. ročníku** kulturně-vzdělávacího cyklu
AD HONOREM ST. MATHIAE

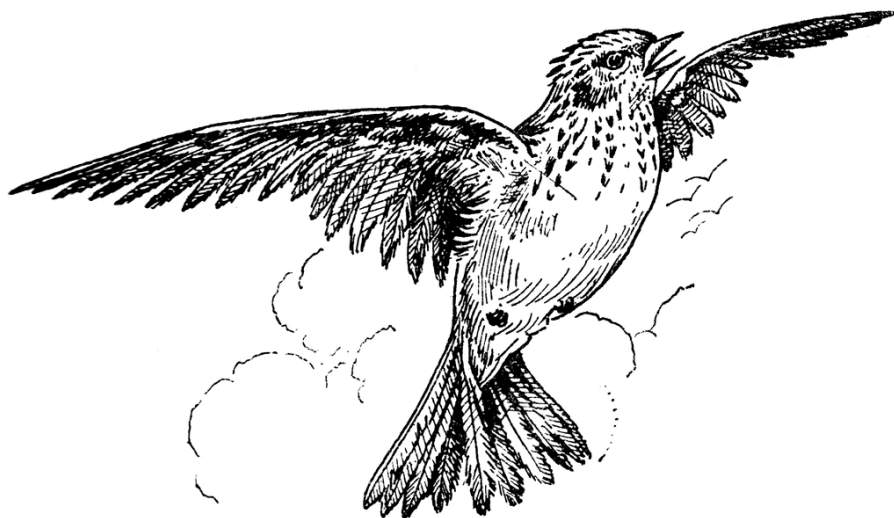
HROMNIČNÍ KONCERT

„Tak, tak, vánoční slavnosti, skonávejme.“

ZPĚVY, KTERÉ ZNĚLY V ČASE POHODÍ A NA SV. BLAŽEJE

**A. V. Michna, K. V. Holan Rovenský, J. J. Božan, B. M. Černoorský,
J. Handl-Gallus, W. Byrd, T. Ravenscroft**

„Na Hromnice musí skřivan vrznout, i kdyby měl zmrznout.“

„Svatý Blažej si vyprošuje, aby na jeho den bylo pěkné počasí, aby choroby hrdla odnesla zima.“

Beata Altior	–	soprán, housle, harfička
Damian Altior	–	fanfrnoch
Anna Matlová	–	alt, flétny, šalmaj
Vincenc Ignác Novotný	–	tenor
Vít Michalec	–	bas
Jan Vaculík	–	bicí
František Běhounek	–	kytara, průvodní slovo

Součástí vystoupení bude **HROMNIČNÍ BETLÉM** podle předlohy **W. Moraka**

Tuto kulturně-vzdělávací událost finančně podpořila MČ Praha 6

☸☸☸☸☸ **POHODÍ** (od 2. ledna do 2. února) ☸☸☸☸☸

Konec koledování (7. ledna)

1. Česká koleda
Dej vám Pán Bůh dobrej den
2. Píseň z Vysokého nad Jizerou
Poděkování za koledu

Návrat z Egypta / Svatá rodina (v oktávu po Narození Páně)*

3. A. V. Michna: Svatoroční muzika (1661)
O svatém Josefu
4. Píseň z Andalusie (Španělsko)
Bubnuje bubínek

Dvanáctiletý Ježíš v chrámě (1. neděle po Epifanii)

5. V. K. Holan Rovenský: Capella regia musicalis (1693)
Žalost P. Marie o stracení Krista Pána v Jeruzalémě

Zázrak v Káni Galilejské (2. neděle po Epifanii)

6. Píseň z Vrcovic na Moravě
Mesiáš přišel na svět pravdivý

Nejsvětější jméno Ježíš (dříve 16. ledna, nově 3. ledna)

7. J. J. Božan: Slavíček rájský (1719)
Kde jsi, kde jsi láska má
8. B. M. Černoohorský (1684 – 1742)
Laudetur Jesus Christus

Zasnoubení Panny Marie (23. ledna)

9. A. V. Michna z Otradovic: Česká mariánská muzika (1647)
Zasnoubení Rodičky Boží

☸☸☸☸☸ *pozn. dříve to byla 1. neděle po Epifánii ☸☸☸☸☸

Ptačí společenství

10. **B. Bridel**: Jesličky staré nové písničky (1658)
Zavítej k nám dítě milé

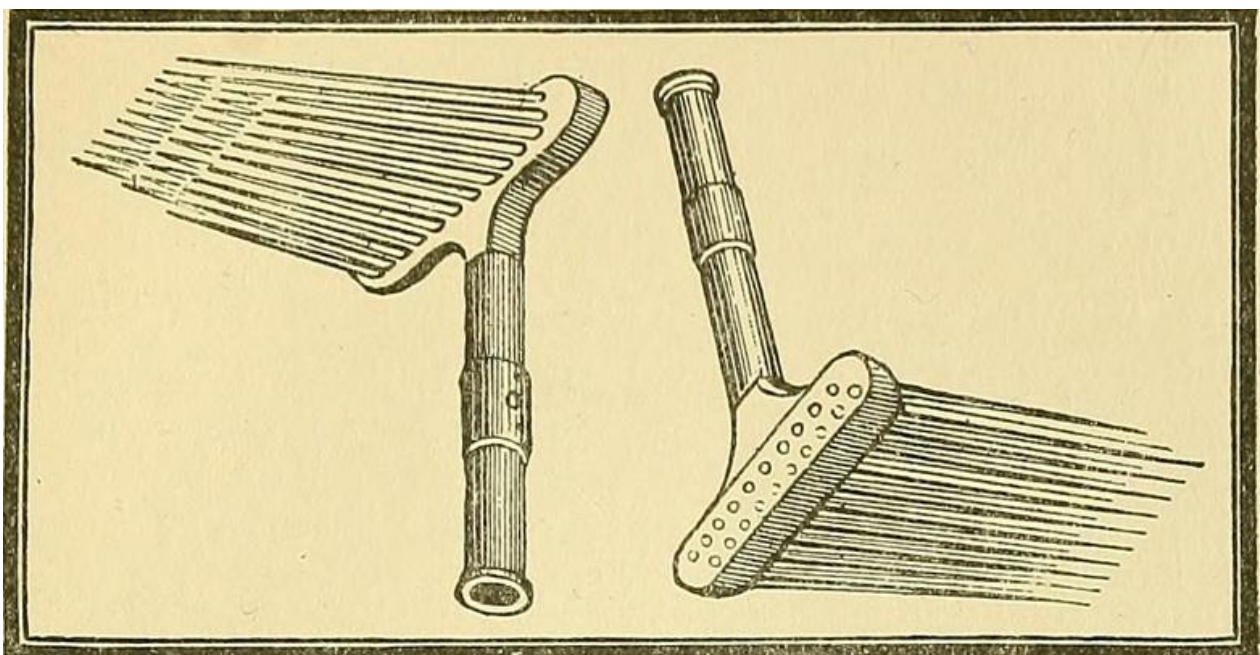
Očišťování Blahoslavené Panny Marie

11. **V. K. Holan Rovenský**: Capella regia musicalis (1693)
Chudobá s ponížeností
12. **A. V. Michna z Otradovic**: Česká mariánská muzika (1647)
Opět veselost Panenko

Uvedení do Chrámu – Simeonovo proroctví

13. **W. Byrd**: (1538 – 1623)
Hodie Beata Virgo
14. **T. Ravencroft**: (1582 – 1633)
Nunc dimittis (Song of Simeon)

15. Valašská koleda
O sv. Blažejí patronu

Čtvrtou poslední částí vánočního cyklu je pohodí. Jak již samotné jméno naznačuje, toto období, jež pokaždé začíná **2. ledna**, navazuje na předcházející „velké hody“. Jeho tradičním vyvrcholením je **6. ledna** slavnost **Epifania**, kdy končí čas koledování a dětských pochůzek. Avšak samotné pohodí pokračuje i po slavnosti Třech králů a **končí teprve na Hromnice**. Pohodí je obdobím, které je určeno k užívání darů. Těmi nejsou myšleny jenom dary hmotné, ale i duchovní, které věřící získávají o Vánocích. Druhá část pohodí, tedy ve dnech následujících po Třech králích, je vyplněna svátky rozvíjejícími vánoční tematiku. Při **slavnosti Zjevení Páně** (Epifania) se ve východních církvích připomínají ještě další události ze života Ježíše Krista, kterými projevil své božství. Mezi ně patří **křest v Jordáně** a první **zázrak v Káně Galilejské**. V západních církvích se tyto události zmiňují samostatně právě v období pohodí. Věnuje se pozornost Svaté rodině – jejímu **návratu z Egypta**, **Zasnoubení Panny Marie s Josefem**, **hledání Ježíše v chrámě**, slaví se **svátek Nejsvětějšího jména Ježíš**, a na závěr, na Hromnice, je **slavnost Uvedení Páně do chrámu**, **Očišťování Panny Marie** a **Simeonovo proroctví**. Termíny svátků patřících do období pohodí se během historie různě přesouvaly. I dnes je proto v některých případech obtížné přiřadit jim přesné datum. Souvisí si tím i skutečnost, že **podle současného západního liturgického kalendáře končí vánoční období už v neděli po Třech králích**. Přesto přetrvává živá tradice, podle níž vánoční betlémy zůstávají v kostelích „postaru“ až do Hromnic. Samotná **tradice stavění betlémů** se připisuje svatému **Františkovi z Assisi** (1182–1226). Původně byl betlém živým vyprávěním událostí ze života Ježíše Krista, a tak se průběžně proměňoval podle toho tak, jak na sebe jednotlivé svátky navazovaly. Nejznámější změna nastává vždy na **Tři krále**, kdy betlém obohacují postavy klanících se mudrců a Ježíšek už neleží v jesličkách jako malé děťátko, ale sedí na trůnu jako chlapec, přičemž například proměna Ježíška z novorozence v malého chlapce odkazuje na více jak rok dlouhé putování mudrců do Betléma. V **Hromničním betlémě** se pak objevují další postavy, mezi které patří **stařec Simeon** a **prorokyně Anna**, a přítomny jsou i nové symboly budoucího Kristova utrpení. Naše předloha vystaveného hromničního betlému pochází z **poloviny 19. století z tiskárny W. Moraka**. Jeho firma byla jednou z prvních, která vydávala papírové betlémy, které si lidé sami doma vystřihovali. Název **Hromnice** se odvíjí od zvyku světit v tento den svíčky „**hromničky**“, které se při bouři rozsvěcovaly a dávaly do oken na ochranu domácnosti před její ničivou silou (a ve tmě tak mohly pomoci s nalezením bezpečného útočiště před bouří). **První svátek, který následuje po Pohodí, je sv. Blažej**, biskup a mučedník (✠316). V tento den (3. února) je zvykem udílet **Svatoblažejské požehnání**, při němž se používají **dvě zkřížené svíce** na ochranu před krčními chorobami. Sv. Blažej je **patronem krčních lékařů** a spolu se sv. Cecilií (✠230) taktéž **patronem všech zpěváků**. Inu, vždyť jak si všímá stará pranostika: *Na svatého Blažeje slunko ještě nehřeje!*